

Kära läsare!

I Svar Igår har jag nyligen skrivit att en booster av pertussisvaccin inte behövdes för en kund som fått ett sent missfall och snabbt blivit gravid igen. Detta har lett till en välkommen debatt med läsekretsen som har glatt Svar Igår (som ser för lite av detta). Skall man ge booster av pertussisvaccin vid ny graviditet oavsett tidsintervallet? Anja skriver ett svar på inlägget i följebrevet. Se detta!

Fråga: Har en familj som ska resa till Vietnam i fem veckor, reser 2/2-24. En mamma och två barn som ska besöka makens/pappans släktingar. Moder född 1990 vaccinerades med Twinrix samt Ixiaro x 2 inför Vietnamresa 2019 så det blir att komplettera med 3:e dosen för de båda vaccinerna. Min fråga är om du anser att de även ska vaccineras mot tyfoid (Typhim)? Hon önskar även Dukoral. Barn fött 2017 var med på resan 2019 och har hepatit B-vaccin x 3 via BVC samt hepatit A x 1 och Ixiaro x 2. Tänker då komplettera med påfyllnadsdoser. Anser du att tyfoid är av stort värde även till barnet? Modern säger att hon är stickrädd men vill samtidigt att hon ska ha ett komplett skydd. Barn 2020 har endast de vaccinationer han fått på BVC så planen är hepatit A-vaccin första dosen samt Ixiaro x 2 och även tyfoid?

Svar: Gråzon för tyfoidvaccin som inte är fel men lite beroende på om de skall bo primitivt med släktingar på landsbygd eller med viss komfort inne i stadsmiljö. Dock inte fel även om barnet är stickrädd. Annars håller jag med...

Fråga: En dam som är 60 år gammal är osäker på om hon har haft vattkoppor. Ska hon ta Shingrix två doser och det ger skydd även mot vattkoppor? Eller ska hon ta Varilix två doser?

Svar: Osäker betyder med all sannolikhet att hon har haft vattkoppor = ge Shingrix som vanligt.

Fråga: Visst är det "alltid en spruta är en spruta"? Fundering kring alla vacciner, vi har hamnat i diskussion kring TBE om man inte fått alla i grundvaccinationen. Någon tror att man då börjar om men följer man ert schema för över 50...

Svar: En dos är som du vet "alltid en dos" Följ gärna vårt schema!

Fråga: Två patienter behöver vaccin mot gula febern för resa, pat nr 1 tog Stamaril 2007, pat nr 2 tog Stamaril 1998. Behöver någon av dem fylla på eller räcker det med intyget som hänvisar till att det nu är livslångt skydd? Försökte tyda om det var från ett visst år man senast skulle ha vaccinerat sig eller om det är livslångt oavsett när man tog det? Tillägg: Vilka länder skall besökas besvaras med Etiopien och Thailand.

Svar: För Thailand efter Etiopien borde man kunna räkna med livslångt skydd men har kunden nyligen besökt Etiopien och då stannat mer än 12 timmar i landet skulle jag ändå använda intyget i flik 4 eftersom tullen är mycket angelägen om att inte importera gula febern – Tillägg: Och ha med sidan om WHO.

Fråga om Qdenga-vaccin: Costa Rica under tre veckors backpacking inåt landet. Osmittad sedan tidigare. Bör/kan vaccineras?

Svar: Väl kort vistelse även om risken kan vara avsevärd. Dessutom behövs två doser med tre månaders intervall. Jag är tveksam med tanke på den korta tiden och behöver åtminstone ha ålder på resenären för att tänka mer.

Fråga: Man i 60-årsåldern, van resenär sedan tidigare och resevaccinerats vid flertalet tillfällen under 2010-talet. Vaccinerades mot hepatit A (Havrix) 1998 samt 1999. Tog sedan Engerix B 2009-2010. Enligt snabb genomgång säger man att Twinrix håller 30 år, Havrix säkert skydd i 20 år. Hur bör man tänka med re-vaccinering mot hepatit A?

Svar: Som jag ser det ger hepatit A-vaccin skydd minst 30 år (95 %) men det börjar så småningom bli dags för en booster.

Fråga: Jag undrar om det är relevant att ge vaccin mot tuberkulos till en man som ska till Indien. Han ska bo med lokalbefolkning i cirka 7 veckor, kan eventuellt bli mer. Vad skulle du rekommendera?

Svar: Sällan aktuellt vid så kort vistelse + att jag inte vet något mer om vad "leva tillsammans" står för. Vill han och hinner få vaccinet så tidigt att det kan förväntas en skyddseffekt (= flera månader) så är det åtminstone inte helt kontraindicerat.

Fråga: Man 58 år med frekventa resor till Brasilien, Araraquara/Gavia Piexoto. Diagnos: Välbehandlad ulcerös kolit (med Colazid) sedan mer än 10 år, inga skov senare år. Vacc Stamaril 2006. Företaget mannen arbetar på, och han själv, önskar vaccin Qdenga enl FASS-rutin – OK??

Svar: OK i detta fall.

Fråga: Familj som ska åka till Tanzania, mellanlandar i Qatar 3,5 h på vägen dit samt 3,5 h på vägen hem. Ett intyg för gula febern behövs väl inte?

Svar: Jag har fått samma fråga flera gånger tidigare och det går inte att få fram hur Qatar klarar detta i tullen vid hemresan även om jag gissar att man inte lämnar transit. Säkrast är att ha med ett intyg + WHO som finns i flik 4.

Fråga: Jag har en man som ska resa runt i Sydostasien i 4 mån, till en början 6 veckor i Papua. Han ska dyka en del och undrar över val av malariaprofylax.

Svar: Om du menar Papua/Nya Guinea så rekommenderar jag i första hand Atovaquone Proguanil så länge han finns på öar öster om Lombok.

Fråga om RS-vaccinet: Folk har så mycket frågor och det finns så lite svar. Jag kan inte se att Folkhälsomyndigheten rekommenderar vaccination till gravida, samtidigt är en av vaccinerna OK att ge till gravida. Vad gäller här? Och är

eventuell vaccination till gravida för att skydda modern eller barnet? Egentligen spelar inte svaret någon roll i nuläget då vi inte har något av de två vaccinerna att erbjuda. GSK har endast levererat till VaccinDirekt och Doktor24, vilket rimmar illa med den fria konkurrensen...

Svar: Abrysvo från Pfizer är i första hand tänkt för gravida och kan alltså ges (om du kommer åt vaccinet). Kolla med att ringa Pfizer direkt.

Fråga: En kvinna född -57 vaccinerades förra året med två doser mot vattkoppor på en privat vaccinationsbyrå. Trodde sig inte ha haft vattkoppor tidigare. Hennes fråga nu är om hon skall vaccineras mot bältros?

Svar: Ja det tycker jag. Trots att hon inte vet är det absolut mest sannolikt att hon redan haft vattkoppor och då kan hon ta Shingrix som vanligt. Skulle hon "bara" fått vattkoppsvaccin är det ändå så att detta inducerat minnesceller och att Shingrix därför är av värde.

Svar på förra månadens fall:

Fråga om hållbarhet: I går stod vårt kylskåp öppet från 17.00 till 08.00 i dag. Mätt temperatur klockan 08.00 var 15 grader. Ska jag kassera Twinrix och diTebooster eller har du en uppfattning om de håller än?

Svar: Med all sannolikt OK + kolla Reserådets avsnitt om hållbarhet pärm 1 flik 13.

Månadens fall:

Fråga: Vi ska vaccinera en 2-åring med Ixiaro, de ska vara i Vietnam i 3 månader. De åker om 2½ veckor. Jag hittar ingenstans att det är godkänt med snabbschema för barn under 18 år, vad anser du?